

LETNI NAČRT NAKUPA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA 2018 V KNJIŽNICI ROGAŠKA SLATINA

POSŁANSTVO KNJIŽNICE IN CILJI, KI JIH ŹELIMO DOSEČI V LETU 2018

Poslanstvo knjižnice

Knjižnica Rogaška Slatina opravlja javno službo na področju knjižnične dejavnosti za območje občin Rogaška Slatina in Rogatec. V skladu z javnim interesom na področju kulture in knjižničarstva omogoča optimalno ponudbo knjižničnega gradiva, informacij in storitev. Uresničuje kulturne, izobraževalne, informacijske, raziskovalne in socialne potrebe okolja, v katerem deluje. V ta namen organizira tudi številne dejavnosti, ki prispevajo k razvoju bralne pismenosti in bralne kulture. Spodbuja, razvija in širi informacijsko opismenjevanje in se vključuje v vseživljenjsko izobraževanje. Skrbi tudi za izgradnjo domoznanske zbirke.

Vsa ta leta se je v knjižnici premišljeno izvajal letni nakup knjižničnega gradiva in s tem dopolnjevanje knjižnične zbirke v obeh krajevnih knjižnicah.

V letu 2018 bomo v knjižnici nadaljevali z oblikovanjem aktualne knjižnične zbirke v skladu s priporočili Standardov za splošne knjižnice (2005) in pri tem v največji možni meri še posebej upoštevali naslednje kriterije in cilje.

Cilji letnega nakupa knjižničnega gradiva:

- vsaka kategorija uporabnikov mora najti v knjižnični zbirki večino gradiva, ki ga potrebuje za izobraževanje in razvedrilo,
- zagotoviti ustrezno število naslovov in izvodov knjižničnega gradiva glede na potrebe in realne želje uporabnikov, sedanjih in potencialnih,
- v knjižnično zbirko uvrstiti gradivo, ki potrjuje, da je knjižnica informacijsko in izobraževalno središče lokalne skupnosti,
- zadovoljiti potrebe dijakov in študentov po osnovni strokovni literaturi z različnih področij,
- obdržati sedanje in pridobiti potencialne uporabnike ter v letu 2018 povečati število članov.

VSEBINSKI KRITERIJI ZA OBLIKOVANJE NAKUPA

- Nakup izvirnega slovenskega leposlovja in kvalitetne prevodne literature,
- oblikovanje domoznanske zbirke (poudarek na slikovnem gradivu),
- dopolnjevanje vseh področij strokovne literature z novimi aktualnimi vsebinami, poudarek na referenčni zbirki in jezikoslovju,
- izbor neknjižnega gradiva bo temeljil na kvaliteti, umetniški vrednosti ali poučnosti; pri avdiovizualnem gradivu poudarek na izboru slovenske in evropske produkcije,
- širok izbor serijskih publikacij različnih strokovnih in leposlovnih področij za vse populacije; poudarek na serijskih publikacijah v tujih jezikih za otroke in mladino,

- kvalitetno leposlovno in poljudno gradivo za otroke in mladino do 15. leta.

Zakonske podlage:

- Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS št. 87/01 in 96/02).
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (Uradni list RS št. 73/03).
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (Uradni list RS št. 88/03).
- Standardi za splošne knjižnice (za obdobje od 1. maja 2005 do 30. aprila 2015). (2005).
- Manifest o splošnih knjižnicah (1994). Knjižničarske novice (5) 3. Priloga.
- Slovenske splošne knjižnice za prihodnost: strategija razvoja slovenskih splošnih knjižnic 2013-2020. (2012).

Strokovna izhodišča:

- a) Strokovno gradivo (60 % nakupa)
Izbirali bomo strokovno gradivo, namenjeno izobraževanju, raziskovanju in vseživljenjskemu učenju. Poskrbeli bomo za uravnoteženo zastopanost vseh strok, naše vodilo pa bo struktura uporabnikov knjižnice.
- b) Leposlovje (40 % nakupa)
Izbirali bomo leposlovje slovenskih avtorjev (otroci, mladina, odrasli) in kvalitetne prevode iz tujih jezikov. Izbirali bomo kvalitetno leposlovje v tujih jezikih in upoštevali tudi izbor za učenje tujih jezikov.

Manj zahtevno leposlovje bomo pred nakupom vedno znova preverili, če ustreza postavljenim kriterijem kvalitete.
- c) Neknjižno gradivo (10 % nakupa)
Izbirali bomo gradivo, ki bo v podporo informacijskemu opismenjevanju, spodbujanju uporabe elektronskih gradiv in ustvarjalni rabi računalnika ter tudi gradivo, ki ga priporočajo uporabniki.
- d) Domoznansko gradivo
Pridobivali bomo čim bolj raznovrstno domoznansko gradivo na različnih nosilcih, ki dokumentira in obeležuje našo lokalno skupnost, ter tako gradili našo domoznansko zbirko.
- e) Za vsako našo organizacijsko enoto bomo nabavili vsaj 15 % naslovov publikacij, ki jih bo sofinanciralo Ministrstvo za kulturo.

INFORMACIJSKE, IZOBRAŽEVALNE, RAZISKOVALNE IN KULTURNE POTREBE OKOLJA

Knjižnica Rogaška Slatina deluje na območju občine Rogaška Slatina in občine Rogatec. V

zadnjih letih je v Rogaški Slatini propadlo več velikih podjetij, po dolgi stagnaciji pa je znova zaživel zdraviliški turizem. Na turizem s svojimi kulturnimi in naravnimi znamenitostmi stavi tudi občina Rogatec.

V obeh občinah je pomembnejša panoga tudi kmetijstvo, predvsem vinogradništvo, sadjarstvo in čebelarstvo. Na področju knjižnice, ki zajema 14.029 prebivalcev, deluje razvejana mreža vzgojno izobraževalnih ustanov (vrtci, ki zajemajo 58 % predšolskih otrok, štiri osnovne šole s štirimi podružničnimi šolami, glasbena šola, srednješolski center, Ljudska univerza in Izobraževalni center Prah, ki izvaja izobraževalne programe tudi v sodelovanju s Fakulteto za komercialne in poslovne vede iz Celja), zavod za kulturo, muzej na prostem in več kulturnih in športnih društev, dom za starejše, društvo upokojencev, društvo kmečkih žena in društvo invalidov.

Knjižnica Rogaška Slatina z vsemi omenjenimi zavodi oz. organizacijami odlično sodeluje in si tudi na ta način zagotavlja vedno večje članstvo.

Predšolski otroci

V knjižnično zbirko bomo zato dosledno vključevali kvalitetno slovensko in tuje knjižno in neknjižno gradivo, v prihodnje pa želimo otroški kotiček popestriti še z igračami in drugimi didaktičnimi pripomočki (npr. puzzle, lutke, družabne igre, lego kocke), saj smo opazili zelo povečan obisk staršev in njihovih otrok.

Sicer pa bomo najmlajše še naprej vabili na ure pravljice, na katerih bomo prebiral izvirna slovenska in prevodna besedila, ter na ustvarjalne delavnice, katerih tematika bo povezana s prazniki ali drugimi aktualnimi dogodki. Družinsko branje bomo, kot že omenjeno, vzpodbujali z novim projektom »Ježkov nahrbtnik« (mini bralna značka), katerega 7. sezono smo začeli ob tednu otroka v mesecu oktobru, slovesno pa jo bomo zaključili aprila 2018 ob dnevu knjige za otroke z odmevno prireditvijo, mlade bralce pa bomo za osvojeno mini bralno značko nagradili s knjižnimi nagradami.

Že drugo leto smo med poletnimi počitnicami otrokom pripravili pestro ustvarjalno dogajanje v knjižnici. Zaradi odličnega odziva bomo med poletnimi počitnicami izvedli dejavnost Počitnice na Evropski ploščadi, v sklopu večdnevne prireditve pa bodo potekale pravljичne urice, na katerih bodo pravljice brali starši otrok, ustvarjalne delavnice, starši in otroci se bodo zabavali ob družabnih igrah, odšli skupaj s starši bomo odšli na kopanje v terme, priredili bomo sprehod po Rogaški Slatini in s pomočjo domoznanskega gradiva spoznavali okolico.

Osnovnošolci

Na območju naše knjižnice delujejo tri devetletne osnovne šole, dve izmed njih izvajata projekt EKO šola, ki učence uči in vzpodbuja k odgovornemu ravnanju z naravo in okoljem, v vseh šolah pa dajejo poudarek učenju tujih jezikov.

Pri izboru gradiva za to ciljno skupino bomo dajali prednost kvalitetnim leposlovnim besedilom slovenskih in tujih avtorjev ter leposlovnim delom v tujih jezikih, zbirko bomo dopolnjevali s strokovnim gradivom (s poudarkom na naravoslovju) v knjižni in neknjižni obliki (zvočno, filmsko, elektronsko ...), v zbirko pa bomo uvrstili še več serijskih publikacij v tujih jezikih, primernih za to ciljno skupino.

S šolami bomo sodelovali v skupnih projektih (Rastem s knjigo, Mega kviz, obiski razredov v knjižnici ...).

Na mladinskem oddelku je oblikovan »Najstniški kotiček«, kjer bomo poleg aktualnih vsebin za mlade (npr. šola – učenja, branje, razna tekmovanja, šport in prosti čas, zdravje ...) promovirali aktualno kvalitetno leposlovno in strokovno gradivo ter serijske publikacije v slovenskem in tujih jezikih, ki so primerni za skupino bralcev, v kateri se pojavlja trend upadanja branja (osnovnošolci 3. triade, tudi srednješolci).

Srednješolci

V Rogaški Slatini deluje šolski center, ki izobražuje v programih gimnazija, v programu srednjega strokovnega izobraževanja tehnik optik ter tehnik steklarstva in v programih srednjega poklicnega izobraževanja steklar in oblikovalec stekla. Večina srednješolcev z našega področja pa srednje šole se vedno obiskuje v Celju, kamor se dnevno vozijo. 44 % srednješolske populacije je včlanjene v našo knjižnico.

Pri izboru gradiva upoštevamo dejstvo, da srednješolci uporabljajo leposlovno in strokovno gradivo za odrasle, zato specifično za to ciljno skupino kupujemo gradivo, ki je v pomoč pri referatih, seminarjih, kot priprava na mature, pa tudi gradivo, ki obravnava probleme odraščanja (odnosi, odvisnost, nasilje, motnje hranjenja ...) in gradivo, ki ga priporoča obrtna zbornica za področje steklarstva in optike. Dijakom bomo omogočali tudi 24-urni dostop do e-podatkovnih baz.

Za dijake Šolskega centra Rogaška Slatina pa bomo kot doslej organizirali tudi delavnice za iskanje gradiva v sistemu COBISS, jih ob tem seznanili s postavitvijo gradiva v naši knjižnici in jih naučili samostojnega iskanja gradiva.

Študentje

Našo knjižnico obiskuje sorazmerno visok delež študentov, ki študirajo na univerzah v Ljubljani, Mariboru in Kopru ter na visokih in/ali višjih strokovnih šolah. Zato bomo tudi v letu 2017 v zbirko vključili strokovno in znanstveno literaturo z različnih področij in na različnih medijih, poudarek bo na dostopu do elektronskih podatkovnih virov.

Ker pa v okviru Ljudske univerze Rogaška Slatina in Izobraževalnega centra Prah deluje več izobraževalnih programov za odrasle, bomo v zbirko uvrstili novosti s teh področij, pozornost pa bomo namenili gradivu s področja poslovanja, vodenja, marketinga, saj ekonomsko-komercialne programe obiskuje največ študentov ob delu.

Odrasli in upokojenci

Ta ciljna skupina je zelo zanimiva, saj v njej zasledimo zelo raznolik spekter znanj in interesov pa tudi časa, ki ga lahko preživijo v knjižnici. Zaposleni uporabniki potrebujejo različne informacije in hiter servis knjižničnih storitev. Upokojenci pa želijo več informacij o sami knjižnični zbirki in uporabo različnih gradiv v čitalnici. Oboji pa želijo biti informirani o dogajanju v lokalnem pa tudi širšem okolju. Knjižnično zbirko za to skupino je treba dopolnjevati z aktualnim gradivom s področja izvirnega in prevodnega leposlovja, vseh žanrov in slogov, s knjižnim in neknjižnim gradivom različnih strokovnih področij (glede na

interese izstopajo vzgoja, psihologija, kmetijstvo, gostinstvo, medicine), tudi v tujih jezikih, pomemben je tudi zadosten izbor naslovov serijskih publikacij z različnih področij.

POSEBNE POTREBE OKOLJA

Posebno pozornost bomo namenili učencem III. OŠ Rogaška Slatina, tj. osnovna šola s prilagojenim programom. Več otrok iz oddelka OVI (oddelek vzgoje in izobraževanja) je gibalno oviranih. S to osnovno šolo načrtujemo tudi v letu dobro sodelovanje: obiski razredov, izvajanje kulturnega dne v knjižnici. Odkar je aprila 2009 knjižnica v novih prostorih, obisk gibalno oviranim uporabnikom ne predstavlja problema, saj je dostop do knjižnice urejen tudi z dvigalom in klančinami. Za invalide imamo urejene tudi sanitarije.

Ker s III. OŠ sodelujemo tudi pri projektu Rastem s knjigo, se bomo za njihov obisk posebej pripravili, saj je treba vsebine prilagoditi njihovim sposobnostim.

V neposredni bližini knjižnice stoji Pegazov dom, tj. dom za starejše občane, s katerim knjižnica sodeluje že nekaj let. Tudi v letu 2018 načrtujemo v domu enkrat tedensko izvajati bralne urice. Stanovalci doma pa bodo v dopoldanskem času obiskali knjižnico in se v čitalnici udeležili pogovora o knjigah, o knjižnih novostih in branju.

Zaradi vse večjega števila starejših, ki slabše vidijo, imamo v knjižnici zelo jasno označeno gradivo, namenjeno slabovidnim osebam. Na knjigah z večjo pisavo so nalepljene oznake zelo opazne barve, posebej izpostavljeno pa imamo zbirko zvočnih knjig.

V knjižnici opažamo porast vpisa brezposelnih oseb. Ker so ti uporabniki še posebej občutljiva skupina, jim poleg izposoje knjižničnega gradiva ponudimo različne dejavnosti oz. vsebine, povezane z iskanjem zaposlitev: uvajamo jih v uporabo interneta in internetnih strani, ki posredujejo aktualna delovna mesta, te vrste informacij jim posredujemo tudi s pomočjo za to namenjenih rubrik dnevnega časopisja, pomagamo pa jim tudi pri pisanju prošenj, če to želijo.

Ker je Rogaška Slatina zdraviliško in turistično mesto, zelo dobro sodelujemo tudi z zdraviliščem. Gostom ponujamo brezplačni začasni vpis, zbirko pa vsakoletno tudi za te potrebe dopolnujemo z leposlovjem v tujih jezikih. Za poletje 2018 načrtujemo uvedbo knjižnice v zdraviliškem parku, kamor bi dostavili del knjižne zbirke in serijskih publikacij za mladino in odrasle.

ODSTOPANJA OD STROKOVNIH PRIPOROČIL

Razmerja v knjižnični zbirka so uravnovežena, za kar bomo skrbeli tudi v nadaljevanju z načrtovanim nakupom, zato ne pričakujemo večjih odstopanj.

ZASTOPANOST KNJIŽNIČNEGA GRADIVA RAZLIČNIH VRST, OBLIK IN DOSTOPNOSTI

Periodični tisk izposojamo tudi na dom, česar se vse kategorije uporabnikov poslužujejo v

vedno večjem številu.

Za enoto Knjižnica Rogatec v letu 2018 načrtujemo nakup 37 naslovov periodičnega tiska, od tega 5 naslovov za otroke in mladino tudi v nemškem in angleškem jeziku.

V letu 2018 planiramo prirast 3469 enot različnega knjižničnega gradiva.

Pri nakupu gradiva v letu 2018 bomo v največji meri realizirali načrtovana razmerja v zastopanosti gradiva na različnih medijih, predvsem se bomo trudili doseči 10-odstotni delež zastopanosti neknjižnega gradiva v prirastu gradiva. Nekonjižno gradivo bomo izbirali glede na kvaliteto, umetniško vrednost in poučnost. V zbirko bomo v manjši meri uvrstili notno in kartografsko gradivo. Iz široke ponudbe AV gradiva pa bomo izbirali zvočne posnetke, igrane filme in izobraževalne DVD, v zbirko bomo vključevali elektronske podatkovne zbirke z možnostjo oddaljenega dostopa.

Pri filmskem gradivu bomo dali prednost slovenskim in evropskim filmom, ki imajo umetniško vrednost oz. so bili nagrajeni, prav te bomo predvajali v »knjižničnem kinu« med zimskimi in poletnimi počitnicami.

Planiramo nakup 0,03 enoti neknjižnega gradiva na prebivalca. Kriteriji, ki nas bodo vodili pri izbiri tega gradiva, so opisani v prejšnji točki.

Glede na izobrazbeno strukturo prebivalcev, potencialnih uporabnikov knjižnice in glede na strukturo aktivnih uporabnikov knjižnice bomo ob doslednem upoštevanju Standardov smiselno načrtovali nakup gradiva z različnih tematskih in predmetnih področij.

Aktualnost zbirke bomo zagotovili s posodabljanjem referenčne zbirke, z nakupom posodobljenih prevodov klasičnih literarnih del pa tudi z nakupom novih strokovnih del. Za aktualnost knjižnične zbirke bomo tudi v letu 2018 skrbeli z rednim izločanjem ter odpisom zastarelih in poškodovanih izvodov knjižnega in neknjižnega gradiva.

Za osrednjo knjižnico v letu 2018 načrtujemo nakup vsaj 120 tekočih naslovov periodičnega tiska. V novi knjižnici se v udobno opremljeni čitalnici rade zadržujejo vse kategorije uporabnikov, v dopoldanskem času pa predvsem nezaposleni in upokojeanci, od katerih prvi prebirajo zlasti časnike in lokalne tednike z oglasi za zaposlitev, upokojeance pa zanimajo različne teme.

TEMATSKA OZIROMA PREDMETNA PODROČJA

Pri leposlovju bomo upoštevali zastopanost različnih literarnih zvrsti, izbor književnosti različnih narodov, posebno pozornost bomo namenili slovenski literaturi. Strokovno gradivo bomo dopolnjevali na vseh predmetnih področjih, zaradi zaznanih potreb uporabnikov pa bomo se posebej pozorni na naslednja področja: psihologija, vzgoja, poslovedenje, medicina, naravoslovje, domoznanske vsebine, jezikoslovje. Gradivo bomo izbirali v knjižni in neknjižni obliki v različnih nivojih zahtevnosti zaradi različnih prednanih uporabnikov.

Načrtovano razmerje naslovov med gradivom za odrasle in mladino je 70 % naslovov za odrasle in 30 % naslovov za mladino in razmerje 40 % leposlovja in 60 % strokovnega gradiva.

V Knjižnico Rogaška Slatina je včlanjene 60 % mladine do 14. leta starosti, ki živijo na območju knjižnice, zato bomo nakupu knjižnega in neknjižnega gradiva za to populacijo namenjali posebno pozornost.

Gradivo bomo razporejali v mrežo proporcionalno glede na število prebivalcev: 77 % gradiva za osrednjo Knjižnico Rogaška Slatina in 23 % za krajevno Knjižnico Rogatec. Za osrednjo knjižnico bomo zagotovili več naslovov strokovne literature, saj je po njej večje povpraševanje. Za enakomerno dostopnost gradiva v mreži pa bomo poleg že omenjene načrtovane razporeditve gradiva poskrbeli z redno medoddelčno izposajo ter z dostavo gradiva na dom.

PUBLIKACIJE V JAVNEM INTERESU

Za vsako organizacijsko enoto (tj. Knjižnica Rogaška Slatina in enota Knjižnica Rogatec) bomo nabavili vsaj 15 % publikacij, ki bodo sofinancirane s strani Ministrstva za kulturo oz. Javne agencije za knjigo.

NAKUP PUBLIKACIJ SLOVENSkih ZALOŽB

Knjižnica Rogaška Slatina bo v letu 2018 nabavila gradivo vsak 50 slovenskih založb.

SODELOVANJE KNJIŽNICE Z DRUGIMI KNJIŽNICAMI

Knjižnica bo tako kot doslej redno sodelovala v vseh oblikah medknjižnične izposoje. Prav tako bomo poskrbeli, da bo knjižnično gradivo drugih knjižnic na razpolago našim uporabnikom. Knjižnica bo aktivno sodelovala tudi z osrednjo območno knjižnico, kjer je uporabnikom na razpolago gradivo, pridobljeno iz naslova območnosti.

DOSTOPNOST DO VZAJEMNEGA KATALOGA

Zbirka knjižničnega gradiva Knjižnice Rogaška Slatina, vključno z enoto v Rogatcu, bo tako kot vse od 2001 dostopna v vzajemnem katalogu. Na spletni strani lahko uporabniki do omenjenega kataloga in lokalne baze dostopanje neposredno.

ZAKLJUČEK

Knjižnica Rogaška Slatina želi svojim uporabnikom omogočati kvaliteten, aktualen in pester izbor gradiva, kar bomo dosegli s premišljenim nakupom gradiva.

Našim uporabnikom nudimo tudi pester izbor serijskih publikacij tako v osrednji knjižnici v Rogaški Slatini kot v enoti v Rogatcu.

Še naprej bomo dopolnjevali že sedaj zelo obširno in zanimivo domoznansko zbirko.

Po Kotlerju knjižničarstvo pozna le štiri dejavnike trženja: ljudje, ljudje, ljudje in ljudje. Tega se knjižničarke zavedamo, saj uspešno vabimo ljudi v Knjižnico Rogaška Slatina s sloganom:

ZA GENERACIJO OD 0 DO 100

znanje – informacije – razvedrilo

KNJIŽNICA ROGAŠKA SLATINA.

Dokument je dostopen na naslovu:
<http://www.knjiznica-rogaska-slatina.si>

Rogaška Slatina, november 2017

mag. Nataša Koražija,
direktorica